



Marc Rich, d'intermediari internacional del petroli a empresari immobiliari a Mallorca

Ric i perseguit

Marc Rich, nacionalitzat espanyol i resident a Suïssa, és un multimilionari que ha fet fortuna sobretot amb el petroli. Als EUA la justícia el persegueix: un fiscal li reclama 325 anys de presó. Ara ha aparegut a Mallorca amb importants inversions immobiliàries.

És possible que darrere Cala Falcó hi hagi un senyor com Marc Rich al qual la fiscalia dels Estats Units demana 325 anys de presó?"

Aquesta fou la pregunta que el diputat Sebastià Serra feia al Govern durant un recent plenari sobre la proposta de canvis a la Llei d'Espais Naturals. El Govern no li contestà. Segons el grup del diputat Serra hi ha prou indicis per a pensar o sospitar que efectivament aquest obscur personatge es troba darrere dels intents urbanitzadors a Cala Falcó (paratge sense urbanitzar, protegit per l'actual redacció de la LEN i que compta amb 52 hectàrees).

D'acord amb informacions publicades i opinions donades per membres de l'oposició, Marc Rich controlaria, a través d'una de les seves múltiples empreses, la Ron Invesmen, uns 220.000 metres quadrats a la zona nord de Mallorca (Port d'Alcúdia) i a Calvià, en concret Cala Falcó.

Luís Fermín del Àguila López i Rafael Muñoz van presentar, el 27 de setembre de 1991, un escrit al Parlament Balear on exposaven a la Cambra que, si protegien Cala Falcó, els seus interessos es veurien lesionats i, consegüentment, reclamarien indemnitzacions. Aquesta reclamació monetària pot arribar als 4.500 milions de pessetes. Si bé els dos citats no apareixen com a accionistes de Ron Invesmen –l'empresa de Marc Rich, entre d'altres–, l'oposició creu que hi ha vincles.

¿QUI ÉS MARC RICH?

Les poques dades biogràfiques de Marc Rich que hi ha disponibles es poden trobar en el llibre *Las mayores fortunas del mundo*. D'ascendència jueva –els seus pares eren comerciants jueus alemanys residents a Anvers–, fugí de l'Europa nazi amb la família el 1940. Arriben als Estats Units, on Marc adquirirà la nacionalitat el 1947.



Estudiant mediocre, de jove no aconseguí triomfar en els estudis. El seu pare, però, que era un hàbil comerciant de productes agrícoles, es pot permetre pagar-li l'exclusiva Rhodes School de Nova York. Aquesta escola donarà a Rich el passaport per anar a la universitat a estudiar màrqueting.

El 1954 comença a treballar a l'empresa Philip Brothers de Nova York, dedicada a comprar i vendre diverses mercaderies però especialment petroli, plom i acer.

A poc a poc Marc Rich comença a fer importants contactes internacionals en el món del mercat petroler. Arriba un mo-

ment en què Rich és un expert *tauró* de la compra i venda de petroli. L'any 1973 aconseguí comprar, abans de la crisi, una important partida a molt baix preu. Poc després l'operació de venda de la partida genera uns 500 milions de pessetes per a l'empresa de Rich. A partir d'aquell moment les relacions amb els seus caps es refreden. Rich sembla massa ambiciós. La ruptura es produeix poc després. Rich se'n va a viure a Suïssa, al cantó de Zug on –segons la font esmentada– “les úniques xifres que es publiquen són les de la guia telefònica”.

Rich crea l'empresa Marc Rich AG, amb seu a Londres i a Nova York. Els negocis petrolers s'amplien al coure i a l'alumini. Però és el petroli el que li dona la part més important de beneficis. A finals de la dècada dels setanta Rich ja és un dels grans reis del petroli. El seu únic objectiu és l'augmentar els guanys, i no li importa res més, ni tan sols la política. Gran amic del xa d'Iran –amb qui va fer nombrosos negocis de compra-venda de petroli– quan aquest és derrocat per Khomeyni no dubta a quedar-se a l'Iran. Serà l'únic occidental que no retiri el negoci de la nova república islàmica. Continuarà comerciant amb els integristes iranians fins i tot durant la crisi dels hostatges. Els beneficis són impressionants: compra a 20 dòlars el barril i el ven en el mercat internacional a 40 dòlars.

Per a intentar “escapar de la pesada mà del fisc” –segons el llibre mencionat– Rich compra la Twentieth Century Fox per 80.000 milions de pessetes. Des del moment que compra la productora, comença a donar beneficis: “contra tot pronòstic la inversió es revelarà molt substancial. És també una bona moneda de canvi. El ministre nigerià del petroli demana a Marc que li deixi la pel·lícula *La guerra de las galaxias*; per a un altre serà *El imperio contraataca*. Un ministre africà arriba fins i tot a demanar-li que la Fox rodís una pel·lícula al seu país. Marc accepta a canvi de contractes de petroli a preus reduïts”.

CANVIA LA SORT

Si fins aleshores tot havien estat grans èxits per a Marc Rich, el 1982 la situació canvia. La justícia americana comença a investigar-lo. Primer, per un suposat delicte d'ocultació al fisc de factures. Més tard, i això és més important, serà acusat d'haver violat l'embargament contra l'Iran.

La qüestió amb la hisenda nord-americana s'aclarirà dos anys més tard. Marc Rich pagarà al fisc 1 bilió 600.000 milions de pessetes. Però la justícia americana no ha

acabat amb Rich. La fiscalia dels EUA demana per Rich 325 anys de presó. Si Rich toma als Estats Units pot ser detingut immediatament. Inclús sense tornar-hi –i d'acord amb la decisió del Tribunal Suprem de Nord-amèrica– Rich pot ser segrestat per l'FBI a qualsevol lloc del món i portat al banc dels acusats.

NACIONALITZAT ESPANYOL

El 1980, poc temps abans de començar els seus problemes amb la justícia i el fisc dels EUA, Rich es nacionalitzà espanyol. Des del primer moment es relaciona molt bé amb les altes esferes. Com expert negociador que és sap en cada moment tenir excel·lents relacions amb qui mana. Segui del partit polític que sigui. Primer governà la UCD, després el PSOE. I a Balears, el PP. A Rich no li importa, ell fa negoci sigui qui sigui qui governi.

Des del moment en què es nacionalitza espanyol, Rich comença a contactar amb importants empresaris. Una via de penetració dins l'entramat empresarial espanyol serà a través de Ramon Fiter, conegut empresari català relacionat amb els negocis immobiliaris que va fer gran fortuna durant el *boom* de la construcció en la darrera època del franquisme.

El 1988 Fiter i Rich s'associen per a comprar Explasa, empresa que té un escorxador a Vic. Aquesta empresa tenia una facturació, en els moments en què anava bé, d'uns 25.000 milions de pessetes. Quan Rich i Fiter la compraren tenia forts problemes financers. En poc temps equilibren el 60% del deute, a més d'aconseguir una requalificació dels terrenys que envolten la fàbrica, uns 40.000 metres quadrats que permetran un polígon industrial. L'any següent, el 1989, les pèrdues d'Explasa s'equilibren amb les plusvàlues de quasi 2.000 milions que va generar la venda de diversos actius de l'empresa.

A més d'aquesta empresa Rich té, a través de Ron Invesmen, importants inversions a les dues zones de Mallorca abans citades (Alcúdia i Calvià) en vistes a operacions immobiliàries, una de les quals –segons que denuncia l'oposició parlamentària– seria la d'aconseguir la desprotecció de Cala Falcó (Calvià) per a poder-hi construir una urbanització i un hotel. El més probable és que ho aconseguixi. De moment, el grup del PP-UM –amb la decidida actuació del president Gabriel Cañellas– ja ha inclòs aquesta zona protegida en la llista d'àrees que seran desprotegides.

Miquel Payeras

